

**UCHWAŁA NR XX/200/21
RADY GMINY JASIONÓWKA**

z dnia 29 grudnia 2021 r.

w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2022

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1372, poz. 1834) oraz art. 4¹ ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119) uchwała się, co następuje:

§ 1. W celu realizacji zadań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu uchwała się "Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2022" w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2022 jest zgodny ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Jasionówka na lata 2016-2025.

§ 3. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2022 jest zgodny z Narodowym Programem Zdrowia na lata 2021-2025.

§ 4. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 5. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Leszek Lewicki

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2022

I. Wprowadzenie

Podstawę prawną działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych stanowi ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Alkohol od zawsze rodził problemy społeczne, zdrowotne i ekonomiczne, dlatego rządy większości państw świata tworzyły kolejne przepisy regulujące kwestie jego dostępności fizycznej i ekonomicznej.

Wśród problemów społecznych w Polsce te związane z alkoholem są najtrudniejszymi do rozwiązania. Wynika to głównie z ich rozmiarów, złożoności, a także kosztów społecznych i ekonomicznych, jakie ponoszą nie tylko osoby indywidualne, ale także całe społeczeństwo. Alkohol jako produkt jest legalnym towarem rynkowym, ale ponieważ powoduje określone szkody społeczne, ekonomiczne i zdrowotne jest przedmiotem zainteresowania ustawodawcy, który poprzez stosowne regulacje prawne stara się ograniczać rozmiary tych szkód oraz przeciwdziałać ich powstawaniu. Zadania w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi wykonywane będą poprzez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, w szczególności: tworzenie warunków sprzyjających realizacji potrzeb, których zaspokajanie motywuje do zmiany. W celu zapewnienia skuteczności, uwzględnione działania powinny być długofalowe, konsekwentne oraz wdrażane systematycznie na terenie Gminy Jasionówka.

II. Cele Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Cele i zadania programu zgodne są z kierunkami działań określonymi w ustawie o wychowaniu w trzeźwości przeciwdziałaniu alkoholizmowi i dostosowane są do potrzeb lokalnych.

Cel główny: ograniczenie zdrowotnych i społecznych skutków wynikających z nadużywania napojów alkoholowych, poprzez podnoszenie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców gminy Jasionówka oraz prowadzenie skoordynowanych działań profilaktycznych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych.

Cele szczegółowe:

- 1) Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, edukacja publiczna w zakresie informowania konsekwencjach nadużywania alkoholu oraz promocji zdrowego stylu życia, trzeźwości i abstinencji.
- 2) Rozpoznawanie specyfiki problemów alkoholowych na terenie Gminy Jasionówka oraz potrzeb lokalnego środowiska w zakresie pomocy w ich rozwiązywaniu.
- 3) Zmniejszenie rozmiarów aktualnie istniejących problemów alkoholowych.
- 4) Zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych na terenie Gminy.
- 5) Poszerzanie wiedzy społeczności lokalnej ukierunkowanej na zwrócenie uwagi na problem spożywania alkoholu przez osoby niepełnoletnie.

- 6) Poszerzanie wiedzy rodziców w zakresie ich kompetencji wychowawczych w obszarze profilaktyki zachowań ryzykownych dzieci.
- 7) Poszerzanie wiedzy osób zajmujących się profilaktyką na temat szkodliwości alkoholu oraz obowiązujących przepisów prawnych.
- 8) Propagowanie działań informacyjno-edukacyjnych związanych z przeciwdziałaniem nietrzeźwości na drogach.

III. Oczekiwane efekty Programu

- 1) Dotarcie do dzieci i młodzieży z informacją o szkodliwości używania alkoholu.
- 2) Zmniejszenie liczby dzieci i młodzieży spożywających alkohol.
- 3) Objęcie pomocą psychologiczną osób uzależnionych i ich rodzin.
- 4) Zmniejszenie zaburzeń życia rodzinnego mieszkańców Gminy.
- 5) Zmiana postaw społeczności lokalnej, rodziców, sprzedawców napojów alkoholowych.
- 6) Kontrola przestrzegania ustawy o wychowaniu w trzeźwości wśród osób prowadzących sprzedaż alkoholu, w tym monitorowanie sprzedaży alkoholu na terenie Gminy.
- 7) Tworzenie bazy materialnej, organizacyjnej i merytorycznej dla realizacji programu.

IV. Diagnoza problemów i zasobów w 2021 roku

W 2020 roku z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jasionówce w formie finansowej i pracy socjalnej skorzystało 17 rodzin (42 osoby) z problemem alkoholowym. Natomiast w pierwszym półroczu 2021 r. z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jasionówce w formie finansowej i pracy socjalnej skorzystało 14 rodzin (27 osób) z problemem alkoholowym.

Liczba mieszkańców Gminy przypadająca na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych na dzień 15.12.2021 r. - ok. 245.

Szczegółowe zasady usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych określiła Uchwała XXIX/198/18 Rady Gminy Jasionówka z dnia 31 sierpnia 2018 r. w sprawie ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych na terenie Gminy Jasionówka.

V. Obszar współpracy z instytucjami i organizacjami pozarządowymi w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych na terenie gminy.

- 1) Gmina Jasionówka – budowa platformy współpracy z instytucjami i organizacjami pozarządowymi.
- 2) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowanie wobec osoby uzależnionej od alkoholu, powodującej rozkład życia rodzinnego, demoralizację małoletnich, uchylającej się od pracy albo systematycznie zakłócającej spokój lub porządek publiczny obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego. Prowadzenie kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych.

3) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej – prowadzenie działań w zakresie pracy socjalnej, pomocy materialnej oraz integracji społecznej i zawodowej na rzecz osób dotkniętych problemem alkoholowym i ich rodzin. Podejmowanie działań mających na celu przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz ochronę ofiar przemocy domowej. Kierowanie do GKRPA wniosków o podjęcie stosownych kroków wobec osób nadużywających alkoholu oraz stosujących przemoc.

4) Komenda Powiatowa Policji/ Posterunek Policji w Knyszynie – ochrona przed przemocą w rodzinie, egzekwowanie zakazu spożywania alkoholu w miejscach publicznych, prowadzenie systematycznych kontroli trzeźwości kierowców, interwencji w przypadkach zakłócenia porządku publicznego oraz działań profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży szkolnej, dotyczących problematyki związanej ze zjawiskami patologicznymi. Kierowanie do GKRPA wniosków o podjęcie stosownych kroków wobec osób nadużywających alkoholu oraz stosujących przemoc.

5) Sąd Rejonowy, Prokuratura Rejonowa, Zespoły Kuratorskiej Służby Sądowej – orzekanie o obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego oraz wykonywanie orzeczeń.

6) Poradnia Leczenia Uzależnień przy SP ZOZ w Mońkach – poradnictwo, edukacja i konsultacje specjalistów w zakresie psychoterapii uzależnień. Prowadzenie terapii dla osób uzależnionych i współuzależnionych.

7) Zespół Szklono - Przedszkolny w Jasionówce - realizacja zadań profilaktycznych, prewencyjnych, dotyczących zapobiegania problemom społecznym, w oparciu o szkolne programy profilaktyki, zgodnie z wymogami ustawy o systemie oświaty.

8) Organizacje pozarządowe – realizacja działań w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

VI. Działania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracją osób uzależnionych od alkoholu.

Większość zadań realizowanych na poziomie gminy, zgodnie z przepisami prawa, w obszarze profilaktyki szczególnie uniwersalnej i edukacji społecznej, jest wspólnych lub zbieżnych, a ich adresatami są te same lub pokrewne grupy osób. Zasadne więc jest przyjęcie do realizacji zadań zapisanych w obowiązujących przepisach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Nowoczesne podejście do profilaktyki, leczenia i rehabilitacji musi zakładać kontekst wszystkich uzależnień ze względu na upowszechniające się wzory łączenia substancji i przenoszenia uzależnień.

Szkody powodowane przez alkoholizm występują w wielu wymiarach:

1. jednostkowym - oddziałują negatywnie na zdrowie fizyczne i psychiczne osób pijących;
2. społecznym - negatywne oddziaływanie na zdrowie fizyczne i psychiczne członków rodzin, przemoc w rodzinie, zakłócenia bezpieczeństwa publicznego, przestępczość, ubóstwo, bezrobocie;
3. ekonomicznym – koszty: leczenia osób uzależnionych jak i współuzależnionych, systemu pomocy społecznej, zaangażowania wymiaru sprawiedliwości, przedwczesnej umieralności, spadek wydajności pracy.

VII. Zasady funkcjonowania i wynagradzania członków Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

1. Udział członków komisji w organizowanych szkoleniach z zakresu rozwiązywania problemów alkoholizmu, narkomanii i przeciwdziałania przemocy w rodzinie celem podniesienia kompetencji zawodowych.
2. Członkom komisji przysługuje wynagrodzenie za każdy udział w posiedzeniu i pracach komisji w wysokości 10% najniższego wynagrodzenia za pracę.
3. Wynagrodzenie nie przysługuje, gdy członek komisji wykonuje czynności, o których mowa w pkt 1 w godzinach pracy i za te godziny otrzymuje wynagrodzenie w ramach stosunku pracy.

VIII. Finansowanie i kontrola efektywności Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Realizując Gminny Program, należy bezwzględnie przestrzegać ustawowego wymogu, aby każde zadanie, które zostało wpisane Programu, dotyczyło profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w rozumieniu ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Tylko na takie zadania mogą zostać wydatkowane środki pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, o czym stanowi art. 11¹ ustawy. Dochody te stanowią dochód gminy, który w całości jest przekazywany na realizację programu. Planowana kwota środków finansowych na realizację Programu w 2022 r. zostanie określona zgodnie z uchwałą budżetową Rady Gminy. Natomiast kwota środków finansowych niewykorzystanych w danym roku budżetowym, zwiększy pulę środków przeznaczonych w następnym roku na realizację w/w programu. Kontrola efektywności programu będzie prowadzona według potrzeb. Po zakończeniu realizacji zadań zostanie przedstawione sprawozdanie z wykonania Programu za 2022 r.